

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

Кафедра філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Д.І. Директор інституту
гуманітарної підготовки та
державного управління

Д.І. Дзвінчук Д. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 2018 р.

Українська мова в перекладознавчому аспекті

РОБОЧА ПРОГРАМА

Другий (магістерський) рівень
(рівень вищої освіти)

галузь знань

03 Гуманітарні науки
(шифр і назва)

спеціальність

035 Філологія
(шифр і назва)

спеціалізація

Переклад (англійська мова)

вид дисципліни

обов'язкова

Івано-Франківськ-2018

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

Кафедра філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту
гуманітарної підготовки та
державного управління

_____ Дзвінчук Д. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2018 р.

Українська мова в перекладознавчому аспекті

РОБОЧА ПРОГРАМА

Другий (магістерський) рівень
(рівень вищої освіти)

галузь знань

03 Гуманітарні науки
(шифр і назва)

спеціальність

035 Філологія
(шифр і назва)

спеціалізація

Переклад (англійська мова)

вид дисципліни

обов'язкова

Робоча програма дисципліни «Українська мова в перекладознавчому аспекті» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **магістр** за спеціальністю «Філологія» і спеціалізацією «Переклад (англійська мова)».

Розробник:

к. філол. н., доц.

Н. В. Веселовська

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філології та перекладу

(назва кафедри)

Протокол від « ____ » _____ 2018 року № 1.

В. о. завідувача кафедри філології та перекладу

(назва кафедри)

М. З. Мучка

(прізвище та ініціали)

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри _____

(назва кафедри)

(прізвище та ініціали)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Українська мова в перекладознавчому аспекті» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 1		Семестр _____	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
кількість кредитів ECTS	3		3			
кількість модулів	1		1			
загальний обсяг часу, год	90		90			
аудиторні заняття, год, у т.ч.:	36		36			
лекційні заняття	18		18			
семінарські заняття						
практичні заняття	18		18			
лабораторні заняття						
самостійна робота, год, у т.ч.	54		54			
виконання курсового проекту (роботи)						
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт						
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях						
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання	12		12			
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	32		32			
підготовка звітів з лабораторних робіт						
підготовка до екзамену	10		10			
форма семестрового контролю	залік		залік			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни – ознайомити студентів з основними етапами розвитку і становлення українського перекладознавства, сформулювати системне уявлення студентів про лексико-граматичний лад української мови, поглибити знання студентів про теоретичну базу сучасної української лексикології, лексикографії, морфології і синтаксису, розглянути особливості перекладу окремих розрядів лексики та сполучуваності слів під час перекладу на українську мову; сприяти виробленню високого рівня культури мовлення.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі **результати навчання** через знання, уміння та навички:

- знати основні етапи розвитку і становлення українського перекладознавства;
- мати системне уявлення про лексико-граматичний лад української мови;
- бути обізнаними в особливостях перекладу окремих розрядів лексики та сполучуваності слів у процесі перекладу на українську мову;
- уміти знаходити і виправляти лексико-граматичні помилки у самостійно перекладених текстах і в текстах чужих перекладів

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

- здатність до усного і письмового спілкування державною мовою, зокрема у професійній сфері.
- здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчання впродовж життя.

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

- використовувати усно і письмово технічну українську мову.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Теми лекційних занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Теми лекційних занять

Шифр		Обсяг годин		<i>Література</i>	
		ДФН	ЗФ Н	порядко вий номер	розділ, підрозд іл
М 1	Сучасна українська літературна мова як мова іноземного перекладу	18			
ЗМ 1	Лексико-граматичні особливості побудови українського речення під час перекладу з іноземної мови	18			
Л 1.1	Вступ. Мета та завдання курсу. Форми існування української мови. Літературна мова. Мовні норми. Етапи становлення української мови.	2		3 (д)	1.1
Л 1.2	Методологічні основи вивчення українського перекладознавства.	2		1(о)	1

Шифр		Обсяг годин		<i>Література</i>	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
Л 1.3	Мовне оформлення тексту перекладу (мовна норма, узус, смислова структура тексту).	2		2(і)	
Л 1.4	Лексичний склад сучасної української літературної мови.	2		1(о) 3(о)	
Л 1.5	Труднощі перекладу синонімів, антонімів, омонімів, паронімів та фразеологізмів українською мовою.	2		1(о) 3(о)	
Л 1.6	Безеквівалентна лексика. Відтворення реалій українською мовою як перекладознавча проблема.	2		16(д) 17(д)	
Л 1.7	Типові порушення нормативності вживання іменних частин мови.	2		1(о) 4(о)	
Л 1.8	Дотримання синтаксичних норм під час перекладання текстів з іноземної мови на українську.	2		3(о)	
Л. 1.9	Проблеми перекладу наукових текстів.	2		4(о) 1(о)	

3.2 Теми практичних (семінарських) занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр		Обсяг годин		<i>Література</i>	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Сучасна українська літературна мова як мова іноземного перекладу	18			
ЗМ1	Лексико-граматичні особливості побудови українського речення під час перекладу з іноземної мови	18			
П 1.1	Методологічні основи вивчення історії українського перекладознавства. Доповіді студентів за обраною темою.	2		1(о)	1
П 1.2	Труднощі перекладу синонімів, антонімів українською мовою. Домашня самостійна робота	2		1(і) 2(і)	
П 1.3	Труднощі перекладу омонімів і паронімів українською мовою.	2		1(і)	

Шифр		Обсяг годин		<i>Література</i>	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 1.4	Відтворення власних імен та назв українською мовою. Особливості вживання неологізмів, архаїзмів, історизмів, діалектизмів в українській мові.	2		3(о)	
П 1.5	Труднощі відтворення фразеологізмів українською мовою. Синонімія й антонімія фразеологізмів.	2		8(д)	
П 1.6	Іменні частини мови. Іменник. Типові порушення нормативності вживання іменникових форм. Синонімія закінчень іменників. Прикметник. Типові порушення нормативності вживання прикметника.	2		1(о) 3(о)	
П 1.7	Числівник, займенник, дієслово, прислівник: порушення норм уживання.	2		1(о) 3(о)	
П 1.8	Службові частини мови. Особливості вживання прийменникових конструкцій.	2		1(о)	
П 1.9	Порушення синтаксичних норм української мови у простому та складному реченні.	2		1(о) 3(о)	

Разом:

Модуль 1, до якого входить один змістовий модуль.

3.3 Завдання для самостійної та індивідуальної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	<i>Література</i>	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Сучасна українська літературна мова як мова іноземного перекладу	12		
ЗМ1	Лексико-граматичні особливості побудови українського речення під час перекладу з іноземної мови	12		
Т 1.1	3 історичних глибин українського перекладознавства. Підготувати презентацію (10 слайдів).	3	1 (о)	
Т 1.2	Виконання домашньої самостійної роботи.	2		
Т 1.6	Іменні частини мови. Рід співвідносних в українській і російській мовах іменників (вивчити мінімум).	2	3(о)	

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
Т 1.7	Способи перекладу російських дієприкметників. Опрацювати 10 дієслівних статей зі словника С. Караванського щодо добирання українських форм до російського активного дієприкметника. Помилки у використанні дієприслівникових зворотів.	2	6(д)	
Т 1.2 – 1.8	Перекладацька діяльність в Україні: сучасний стан (мовний аспект художнього перекладу). Підготувати повідомлення (2-3 сторінки).	2		3
Т 1.1 – 1.9	Написання есе за однією з обраних тем	1		4

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

- 1(о). Когут О. В., Венгринюк М. І., Веселовська Н. В., Литвин Н. Б., Мельник О. М., Штогрин М. В. Українська мова в перекладознавчому аспекті: конспект лекцій. — Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. — 223 с.
- 2(о). Культура мови на щодень / Інститут української мови ; за ред. С.Я. Єрмоленко. - Вид. 2-е, доп. і випр. - К. : Довіра, 2002. - 169 с.
- 3(о). Ющук І. П. Українська мова : підручник для студ. філологічних спец. вузів / І.П. Ющук. - К. : Либідь, 2003. - 640 с.

4.2 Додаткова література

- 1 (д). Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитися і правильно говорити : посібник / за заг. ред. О.Сербенської. — Львів : Світ, 1994. — 152 с.
- 2 (д). Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо / Б.Д. Антоненко-Давидович. — К. : КМАcademia, 1994. — 254 с.
- 3(д). Бабич Н. Д. Основи культури мовлення / Н. Д. Бабич. — Львів : Світ, 1990. — 232 с.
- 4 (д). Виноградов В.С. Введение в переводоведение. Общие и лексические вопросы. М., 2001. – 234 с.
- 5 (д). Волощак М. Неправильно – правильно: Довідник з українського слововживання. За матеріалами ЗМІ. – К., 2000. – 234 с.
- 6 (д). Жарова Л.П. Складні випадки перекладу з російської на укр. мову: метод. посібник. Київський центр підвищення кваліфікації держслужбовців і керівників держ. установ і організацій. - К., Знання, 2000. – 123 с.
- 7(д) Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англійських перекладів української прози) / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вид-во при Львівському ун-ті, 1989. – 216 с.

- 8 (д) Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. — Львів, 1983. — 157 с.
- 9 (д). Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Мацько Л. І., Кравець Л. В. — К. : ВЦ „Академія”, 2007. — 360 с.
- 10 (д). Мацько Л. І. Стилїстика української мови : підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько ; за ред. Л. І. Мацько. — К. : Вища школа, 2003. — 462 с.
- 11 (д) Москаленко М. Нариси з історії українського перекладу // Всесвіт. - 2006. - №1-2. - С. 172-190.
- 12(д) Полюга Л.М. Словник антонімів української мови. К., 1987 – 346 с.
- 13 (д). Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. – К., 2003.- 265 с.
- 14 (д). Олійник І. С Українсько-російський та російсько-український фразеологічний тлумачний словник.- Х., 1997. – 245 с.
- 15 (д).Сербенська О., Волощак М. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем. – К.: Вид. центр «Просвіта», 2001. – 135 с.
- 16 (д). Шахова К. А. Заметки о переводе слов-реалий // Теорія і практика перекладу: Респ. міжвід. Наук. зб. / К. А. Шахова, А. Г. Баканов. – Київ. держ. університет, 1979. – Вип. 2. – С. 93-99.
- 17 (д). Стріха М. Реалія і переклад // Слово і час / М. Стріха. – 1990. – № 12. – С. 73-74.
- 18(д). Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ століття. - К.: Смолоскип, 2009. - 342 с.

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 1 (і). Вакуленко М. О. Семантичні особливості вживання українських паронімів і псевдосинонімів у контексті перекладу російських фахових термінів / М. О. Вакуленко [Електронний ресурс]. – Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. – 2011. – Вип. 15.– С. 24-37. – Режим доступу до сайту: <http://philology.knu.ua/node/317>.
- 2 (і). Мирошниченко В. М. Проблеми перекладу «хибних друзів перекладача» з англійської мови на українську/ В. М. Мирошниченко [Електронний ресурс]. – Восточно-Европейский журнал передових технологий. – 2011.– № 2/10 (50). – С. 43-48.
- 3 (і). Соломаха А. Використання безеквівалентної лексики та національно-маркованих фразеологізмів як засобу формування лінгвокраїнознавчої компетенції студентів (на матеріалі німецької мови)/А. Соломаха [Електронний ресурс]. – Імідж сучасного педагога, 2012. - 9 (128). - С. 55-58 . - Режим доступу до сайту: <http://rep.kmpu.edu.ua/376>.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Схему нарахування балів під час оцінювання знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів під час оцінювання знань студентів з дисципліни

Семестровий модуль № 1	
П 1.1	10
П 1.2	15
П 1.3	5
П 1.4	5
П 1.5	5
П 1.6	15
П 1.7	5
П 1.8	15
П 1.9	25
Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни